The production as these liquors has gone down which is contrary to facts. It has actually increased. This shows that lot of liquor production has escaped excise duty. About 30% of the liquor produced by the distillaries is sold without excise duty being levied upon it.

My hon'ble Friend referred to a very great and powerful man who has got influence and political pull in the State. His distillary was attempted to be inspected by the officers. These officers were not permitted to enter his premises. The superior officer then went and tried to intervene. He showed the provision of law and issued notice. Even then they were not allowed to inspect the distillery. He has written a D.O. letter to the Excise Commissioner stating all the facts and no action has been taken by Government on that. I want to know what action has been taken by the Government on the report of their own officer who was not allowed to enter the distillery. I do not know how the Excise Dept. is running. The officer is of the grade of Deputy Commissioner of Excise who has got all the powers under the Act to inspect the distillery and when he went to inspect he was kicked out. He is keeping duplicate accounts, duplicate books, incriminating articles and he wanted to inspect but he was not permitted andhe has written a D.O. letter What is the action taken on that? In turn this Commercial Tax Officer who is the present Home Commissioner has written a D.O. letter to the then Chief Secretary Sri G.V.K. Rao. I do not want to comment on the ability of that officer. What action has been taken on that by the Government? I know it is not within the limits of the Excise Minister. If he lays his hands on this matter, he will be finished. If they want, I can give a copy of the D.O. letter written by the then Commissioner to the Chief Secretary and the D.O. letter written by the Deputy Commissioner of Bangalore District to the Chief Secretary.

Statement of the Minister for Transport and Tourism

re : K.S.R.T.C. Bus Accident near Sira

SRI R. GUNDU RAO(Minister for Transport and Tourism)—On 24th July 1978 at about 0700 hours a Lorry of Rekhi Road Lines Private Ltd., bearing registration No MHT 9306 loaded with cotton yarn and leather goods, driven by one Mazar of Sira Town, was going from Sira towards Hiriyur on National High way 4. At a distance of about 3 kms. from Sira towards Hiriyur a K.S.R.T.C. Bus bearing No. MYF 4486 which was coming from Bijapur and going to Bangalore, driv by one S.M. Khadhar, came at a high speed driven in a rash negligent manner. This Bus came to the extreme right and dash against the right side of the lorry damaging the entire right portio

of the lorry. The K.S.R.T.C. Bus also suffered damages and its right portion also was completely damaged. The K.S.R.T.C. Bus, after hitting the lorry, went further on the road and due to the tremendous impact took a deviation towards the South of the Road and went into a ditch about 351 feet away from the place of impact and stopped. As a result of this the driver of the Lorry MHT 9306 Mazar died on the spot due to the injuries he had sustained.

Out of the 57 passengers who were travelling in the Bus, 36 passengers sustained injuries. Immediately, after the accident there were two spot deaths, i.e. one of the driver of the lorry and the other of one passenger by name Pramod R. Padki of Muddebihal, a student of Krishnarajendra Polytechnic, studying in Final Automobiles Diploma Course The Third death occurred in the General Hospital, Tumkur, where one passenger, whose identity is yet to be known, succumbed to his injuries. About seven persons who were seriously injured were admitted to the General Hospital, Tumkur. Among them is Shri Ganganna, MLA of Kushtagi Constituency who sustained fractures in his right thigh and right jaw. His condition has improved according to the Doctors, who are treating him at present.

Immediately after the accident all the injured persons were given First Aid and they were got treated in the Government Hospital, Sira. Those who sustained serious injuries were removed to the General Hospital, Tumkur, by the quickest means of transport. In this connection, a case in Crime No. 68/78 u/s 279-337-304(A) IPC has been registered at Sira Police Station against the K.S.R.T.C. Bus Driver S. M. Khadhar and the case is under investigation.

The accused driver Shri Khadar of the K.S.R.T.C. Bus also is one of the inpatient of the General Hospital, Tumkur, He has some broken ribs.

Total No. of deaths	...	3
Total No. of injured	...	36

The condition of Shri Ganganna, MLA Kustagi is improving according to the doctors.

Further three persons namely Sri Guruvayyamath, Sri C. G. Hiremath and Sri D. M. Solapurkar who were injured and discharged were paid an *ex-gratia* of Rs. 200, Rs. 100 and Rs. 50 respectively as they wanted to go back to their places. In all, Rs. 350 has been paid. Action is on hand to pay *ex-gratia* to the other injured passengers who have been admitted to the Hospital excluding the driver of the [illegible]s. However, the expenditure required for treatment is asked to be borne by the offer. When an officer of *ex-gratia* was made to the MLA, his relatives were reluctant to accept it.

Action is also on hand to pay *ex-gratia* amount to the two persons died in the accident and it could not be paid on the spot as their near relatives had not come to identify the bodies and take them.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಗಾಯಗೊಂಡವರನ್ನು ಮತ್ತು ಸತ್ತವರನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಮನೆಯವರನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮತ್ತು ಇವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಸತ್ತವರ ಮನೆಯವರು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುವುದು ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಬಸ್ ನಂಬರ್ ಏನು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇದು ಎಷ್ಟು ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿತ್ತು ? ಇದು ಯಾವಾಗ ರಿನ್ಯೂಯಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಡಿಪೋದಲ್ಲಿ ಈ ಬಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ನಾನು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಡ್ರೈವರ್ ಹೇಳಿದರೂ ನಿಮ್ಮ ಡಿಪೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇಲ್ಲ ನೀನು ಈ ಬಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಏನಾದರೂ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದ್ದರೆ ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅದನ್ನು ತಿಳಿದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಸ್ ಅಪಘಾತಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ "ಪ್ಯಾಸೆಂಜರ್ಸ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಂ" ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯದ ಸಲಹೆ ಉತ್ತಮವಾದುದು, ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಾಭಟ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸತ್ತವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರಂತೆ ಈ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೂ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸತ್ತವರು ಸತ್ತರು, ಅವರ ದುಃಖವನ್ನು ಯಾರೂ ಭರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಪರಿಹಾರವಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇಬ್ರಾಹಿಂರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಆ ಡ್ರೈವರ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಬಸ್‌ನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಅವನ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿದರೆ ? ಆ ಬಸ್ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿತ್ತೆ ? ಅದು ಎಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ? ಬಸ್ ಎಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವರು ಬೇಕಾಗಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್‌ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಪಘಾತಗಳು ಬಹಳವಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿವೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಈ ವಿಚಾರ ತಿಳಿದುಬಂದ ಕೂಡಲೇ ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಈ ಅಪಘಾತ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಳಕಳಿ ಇದೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ಕಳಕಳಿ ನನಗೂ

ಇದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪೂನಾಕ್ಕೆ ಬೊಂಬಾಯಿಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಹಳ ಅಪಘಾತಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಲವರು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಾಹನಗಳ ಸಂಚಾರವನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದೇಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕೆಲವರು ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಲಾರಿಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚೆಕ್ ಮಾಡಲು ಸ್ಕ್ವಾಡ್‌ನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ್ಗೆ ೪-೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ನೂರಾರು ಚೆಕಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಚೆಕಿಂಗ್ ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಅಪಘಾತಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಸ್ಕ್ವಾಡ್ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ೧೯೩೮-೪೦ರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ಈಗಲೂ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡತಕ್ಕ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ ನಾವು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಹಿಂದಿನ ಯಾವುದೋ ಕಾನೂನಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆದು ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಎಷ್ಟೋ ಕೇಸುಗಳು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಫೇಲ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಮಾನ್ಯ ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರ್ನಳ್ಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರಪ್ಪ.—ಹೊಸ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರೀ ಬೋರ್ ಆದ ಬಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಇಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಗೌರ್ನರ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗೂ ಗೌರ್ನರ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ತಮ್ಮ ಸಲಹೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದುದು ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Sri C. M. Armugham.—The compensation announced on the spot is very inadequate for the diseased. I was told that in the bus a student was coming for an interview to the Medical college or Engineering College. It is a great loss. He would have been an engineer or doctor to the parents and the State. It is a great loss. Therefore, taking all factors into consideration, will the Government consider increasing the quantum of compensation in respect of those who died and also who are injured ? The Hon. Minister stated that for 3 persons who wanted to get back a sum of Rs. 350 was paid. It is a pittance. What about those who were seriously injured and who were brought to Bangalore ? What is the opinion of the doctors and in respect of those who suffered minor injuries, are they trivial in nature and whati s the proposal to compensate them even though they are minor injuries ? If those details are given it will be good. Sometimes accidents are unforeseen and what is the measure you contemplate to avoid such accidents in future ?

5-30 P. M.

Sri R. Gundu Rao.—As I have already stated the Government is eager to help the families of the deceased and also the injured persons. For the time being we have given Rs. 2,000 and we will definitely see

that something more is given to them, and also for the injured people. About the condition of the injured persons, how they are progressing and other aspects will be looked into, and the informatoin will be furnished tomorrow.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ನಾನು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ತಾವು ನಾಳೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಗುಂಡೂರಾವ್.—ಅಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಆದಂಥ ಬಸ್ ಎಷ್ಟು ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಓಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಬಸ್ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಬಸ್ ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ನಾವು ಕಂಡಿಷನ್ ಇಲ್ಲದ ಬಸ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಬೆಳಗಾಂ ಲಕ್ಸುರಿ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೋ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಂಜಿನ್‌ಗೆ ಬೆಂಕಿ ತಗುಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಬಸ್‌ಗಳ ಕಂಡಿಷನ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ಸ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಓಡಿಸದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಡ್ರೈವರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Budget Estimates for 1978–79
Demands for Grants

Demand Nos : 21 and 58

†ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ಸುಬ್ಬಯ್ಯ (ವಿರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಬಸ್. ಅಘಾತದಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡಾದ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳು ಬೇಗನೆ ಗುಣ ಮುಖರಾಗಿ ಬರಲಿ ಎಂದು ದೇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಕೊಂಡು, ಮಾನ್ಯ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೀನವಾಗದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಎಕ್ಸೈಸ್ ಮಂತ್ರಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯವರು ಇರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಸಣ್ಣದಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಆದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಎಕ್ಸೈಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜನರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ವಿರಾಜಪೇಟೆಯ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೩೪ ಲಿಕ್ಕರ್ಸ್ ಷಾಪ್‌ಗಳು ಇವೆ. ೧೯೭೫–೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಷಾರಬ್ ಹರಾಜಿನಿಂದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ೧೯೭೬–೭೮ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ೧,೩೦,೯೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವರಿತು. ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಎಮರ್ಜನ್ಸಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದರೆಂದು ಶರಾಪು ಕುಡಿಯುವವರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಎಮರ್ಜನ್ಸಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರೆಸ್ಟ್ರಿಕ್ಷನ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆದುರುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಎಮರ್ಜನ್ಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಫುಲ್ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಬಂದು ಶರಾಬು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಈಗ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟದಾರರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಫ್ರೀಆಗಿ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಜನತೆಯೂ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲಿಸಿಟ್ ಡಿಸ್ಟಿಲೇಷನ್‌ನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಲಿಸಿಟ್ ಡಿಸ್ಟಿಲೇಷನ್ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಕ್ಸೈಸ್ ಸ್ಟಾಫ್‌ನವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಏಕೆಂದರೆ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಶರಾಬು ಕುಡಿಯುವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಶರಾಬು ಖರ್ಚಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟಾಫ್‌ನವರು ಯಾರಾದರೂ ಪುಕಾರು